

➔ Krajowy sektor rolno-spożywczy jest jedną z nielicznych gałęzi gospodarki narodowej, która uzyskuje dodatni

Sektor rolno-spożywczy

Od akcesji Polski do Unii Europejskiej sukcesywnie rosły obroty towarami rolno-spożywczymi oraz ich udział w całym handlu Polski z zagranicą, zarówno po stronie eksportu, jak i importu.

Z danych Agencji Rynku Rolnego wynika, że w 2013 r. udział wartości eksportu produktów rolno-spożywczych w eksporcie wyniósł ogółem 13,1 proc., a importu 9,2 proc., wobec odpowiednio 12,5 i 8,8 proc. w 2012 r. W stosunku do roku 2004 (tj. roku przystąpienia Polski do UE) w 2013 r. udział eksportu produktów rolno-spożywczych w całkowitym eksporcie wzrósł o 4,3 p.p., a udział importu o 3 p.p.

Sektor dobrych wiadomości

Krajowy sektor rolno-spożywczy jest jedną z nielicznych gałęzi gospodarki narodowej, która uzyskuje dodatni bilans w wymianie handlowej. Dynamiczny wzrost dodatniego salda obrotów jest wynikiem szybszego wzrostu eksportu niż importu.

W 2013 r. nadwyżka wymiany towarowej dotyczącej produktów rolno-spożywczych osiągnęła nienotowany dotąd poziom 5,7 mld euro wobec 4,3 mld euro w 2012 r. (to wzrost o ponad 32 proc.), przyczyniając się do zmniejszenia ujemnego salda polskiego handlu zagranicznego ogółem.

W 2013 r. także wartość eksportu towarów rolno-spożywczych osiągnęła rekordowy poziom wynoszący blisko 20 mld euro i była o 11,5 proc. większa niż

w 2012 r. (oraz 4,4 razy większa niż przed akcesją).

Kupują Niemcy i Brytyjczycy

Głównym partnerem handlowym Polski jest Unia Europejska, której udział w strukturze eksportu w 2013 r. stanowił 78 proc. W 2013 r. wartość eksportu towarów rolno-spożywczych do UE wzrosła o 12 proc. i wyniosła 15,6 mld euro. Tradycyjnie najczęściej polskich produktów wyeksportowano do Niemiec. Udział tego kraju w wartości polskiego eksportu stanowił 23 proc., a wartość wywiezionych towarów osiągnęła poziom 4,5 mld euro, o 16 proc. więcej niż w 2012 r. Do Niemiec eksportowano przede wszystkim ryby, ziarno zbóż i przetwory, mięso, produkty mleczarskie i soki. Kolejnym odbiorcą (z udziałem 7,5 proc.) była Wielka Brytania, do której w 2013 r. sprzedano towary o wartości 1,5 mld euro (wzrost o 13 proc. w odniesieniu do 2012 r.). Do Wielkiej Brytanii eksportowano głównie mięso i jego przetwory, wyroby cukiernicze, warzywa i ich przetwory oraz przetwory zbożowo-mączne.

Rosja ciągle ważna

W 2013 r. zwiększył się również eksport do krajów WNP. Udział tego ugrupowania w strukturze polskiego eksportu rolno-spożywczego stanowił 11 proc. Wartość wyeksportowa-

Mikołaj Oniszczyk
analityk, publicysta ekonomiczny, dziekan Korpusu Promotorów Eksportu Polskiego

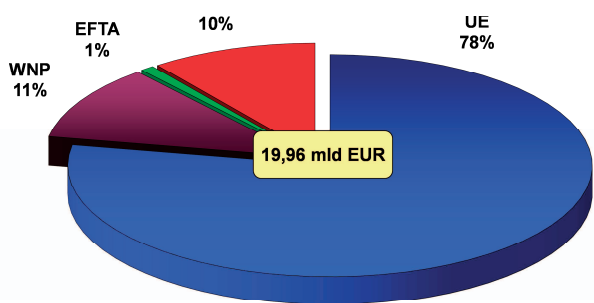
”
W 2013 r. nadwyżka wymiany towarowej dotyczącej produktów rolno-spożywczych osiągnęła nienotowany dotąd poziom 5,7 mld euro wobec 4,3 mld euro w 2012 r. – to wzrost o ponad 32 proc.

nych towarów ukształtowała się na poziomie 2,2 mld euro, o 9 proc. wyższym niż w 2012 r. Najważniejszym odbiorcą spośród krajów WNP była Rosja, która w 2013 r. zajęła trzecie miejsce wśród ogółu krajów importujących produkty rolno-spożywcze z Polski. W 2013 r. eksport do Rosji wzrósł o 19 proc. w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniósł 1,3 mld euro. Na rynek rosyjski sprzedawano przede wszystkim jabłka, sery, mięso wieprzowe oraz pomidory i inne warzywa. Ważnymi odbiorcami były także Czechy, do których wyeksporto-

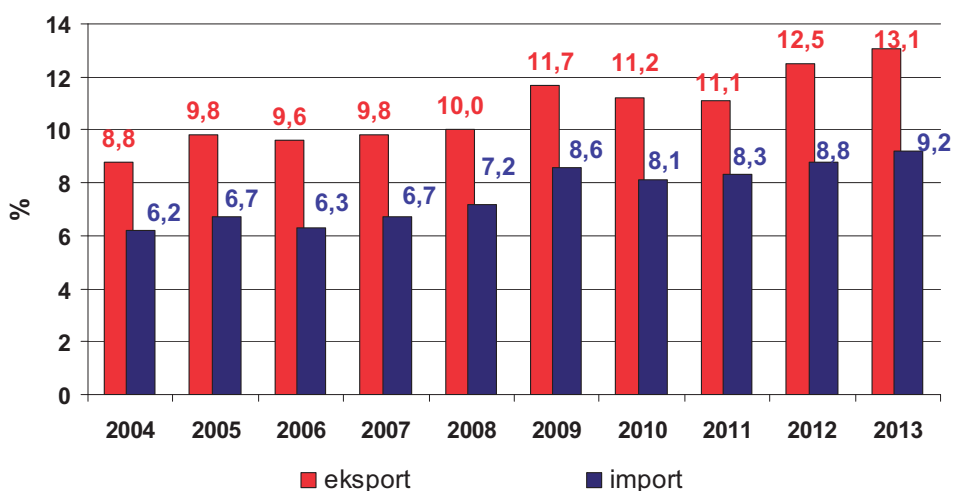
wano towary o wartości 1,2 mld euro (wzrost o 8 proc. w odniesieniu do 2012 r.), Francja – 1,2 mld euro (wzrost o 10 proc.), Włochy – 1 mld euro (wzrost o 18 proc.) i Holandia – 1 mld euro (wzrost o 6 proc.). W porównaniu z poprzednim rokiem znacząco zwiększył się eksport do krajów pozaeuropejskich, m.in. do Chin (2,4-krotny wzrost), Meksyku, Iranu (2,6-krotny wzrost), Egiptu (o 84 proc.), Iraku (o 77 proc.), Libii (o 67 proc.), Tunezji (o 52 proc.), Zjednoczonych Emiratów Arabskich (o 48 proc.) oraz Arabii Saudyjskiej (o 42 proc.).

Struktura geograficzna polskiego eksportu rolno-spożywczego w 2013 r.

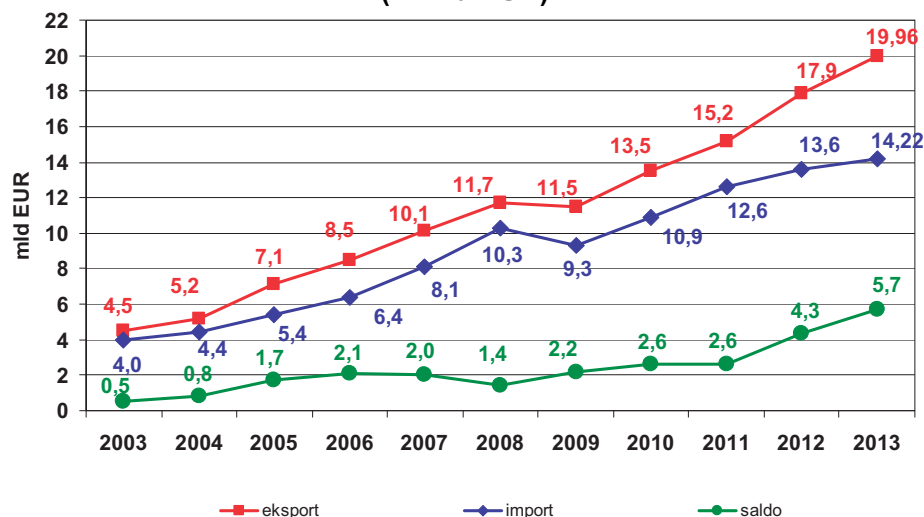
Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych Ministerstwa Finansów

Udział produktów rolno-spożywczych w wartości polskiego handlu zagranicznego ogółem (w %)

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, rok 2013 - dane wstępne

Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi ogółem (w mld EUR)

Źródło: opracowanie ARR na podstawie danych Ministerstwa Finansów, rok 2013 - dane wstępne

bilans w wymianie handlowej

na plusie

Wieprzowina zaniża wyniki

Zmniejszeniu (o 66 proc.) uległa natomiast wartość eksportu m.in. do Turcji (głównie z powodu pogorszenia warunków eksportu wołowiny – wycofanie przez Turcję preferencyjnych stawek celnych dla UE i zawieszenie przez Unię refundacji eksportowych). Znacząco mniejsza sprzedaż mleka w proszku do Algierii była jedną z przyczyn 24 proc. spadku wartości eksportu do tego kraju. Zmniejszył się również eksport do Republiki Korei (o 18 proc.) z powodu mniejszej ilości mięsa wieprzowego sprzedanego na ten rynek.

W 2013 r. w strukturze towarowej polskiego eksportu rolno-spożywczego dominowały: żywiec, mięso i przetwory z mięsa, owoce, warzywa i przetwory oraz alkohole, kawa, herbata i kakao. Znaczący udział w polskim eksporcie miały również: ziarno zbóż wraz z przetworami zbożowymi, mleko i przetwory mleczne, cukier i wyroby cukiernicze, tytoń i wyroby tytoniowe oraz ryby i przetwory.

Co dominowało w eksporcie?

W 2013 r., w porównaniu z 2012 r., wzrosły przychody z eksportu większości towarów rolno-spożywczych. Wzrost wartości eksportu w dużej mierze wynikał z większego wolumenu. Największy wzrost, zarówno pod względem wolumenu, jak i wartości uzyskano w eksporcie nasion roślin oleistych. W 2013 r. z Polski wyeksportowano 771 tys. ton nasion roślin oleistych (2,8-krotny wzrost w porównaniu z 2012 r.) o wartości 330 mln euro (ponad dwa razy większej niż w 2012 r.).

Ponadto w 2013 r. odnotowano znaczny wzrost eksportu tłuszczów roślinnych (o 29 proc.

w ujęciu wartościowym i 45 proc. pod względem ilości), drobiu żywego (odpowiednio o 29 proc. i 25 proc.), ziarna zbóż (o 21 proc. i 36 proc.), produktów paszowych (o 27 proc. i 21 proc.), napojów alkoholowych (o 17 proc. i 18 proc.), wyrobów cukierniczych (o 17 proc. i 13 proc.), przetworów zbożowo-mącznych (o 17 proc. i 10 proc.) oraz mięsa czerwonego i przetworów (o 10 proc. i 11 proc.). Większe niż przed rokiem przychody uzyskano ze sprzedaży za granicę artykułów mleczarskich (o 17 proc.), ryb i przetworów (o 11 proc.), warzyw i przetworów (o 9 proc.), owoców i ich przetworów (7 proc.), mimo że ich eksport w ujęciu ilościowym nie był znacząco większy niż w 2012 r.

Co głównie importujemy?

W 2013 r. wartość importu artykułów rolno-spożywczych wzrosła do 14,2 mld euro, o blisko 5 proc. w odniesieniu do roku poprzedniego (w porównaniu z 2004 r. import był 3,2 razy większy).

Podobnie jak w przypadku eksportu, najważniejszym partnerem w imporcie jest Unia Europejska. W 2013 r. z krajów UE do Polski sprowadzono towary o łącznej wartości 11,7 mld euro wobec 10,9 mld w 2012 r. (wzrost o 7 proc.). W ogólnej wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski, udział państw członkowskich UE w 2013 r. zwiększył się do 82 proc. (z 80 proc. w 2012 r.).

Zaimportowane do Polski artykuły rolno-spożywcze przywożono głównie z Niemiec (27 proc. wartości całego importu). W 2013 r. ich wartość osiągnęła poziom 3,8 mld euro i w odniesieniu do poprzedniego roku wzrosła

o 7 proc. Znaczący udział w imporcie miały również Holandia (11 proc.), Belgia, Dania, Szwecja i Hiszpania (ok. 5 proc.).

W ostatnich latach w imporcie towarów rolno-spożywczych do Polski dominowały owoce (głównie cytrusy i banany), warzywa, ziemniaki, żywiec i mięso wieprzowe, ryby, ziarno i przetwory oraz tłuszcze roślinne. W 2013 r. towarami o znaczącym udziale w polskim imporcie były także alkohole, kawa, herbata i kakao oraz makuchy i inne produkty paszowe.

Co na plusie, co na minusie?

W 2013 r. nadwyżka w handlu zagranicznym produktami rolno-spożywczymi wynikała głównie z dodatniego salda obrotów produktami pochodzenia zwierzęcego.

Największe dodatnie saldo odnośnie do produktów zwierzęcych uzyskano w przypadku mięsa drobiowego i czerwonego oraz produktów mleczarskich, które z dużą nadwyżką zrekompensowały ujemne saldo handlu żywymi zwierzętami i rybami. Wpływ na uzyskanie nadwyżki miało także dodatnie saldo obrotów tytoniem i wyrobami tytoniowymi, wyrobami cukierniczymi, warzywami (łącznie z przetworami), produktami zbożowymi oraz sokami owocowymi i warzywnymi. Szczególnie znaczącą poprawę salda uzyskano w handlu rzepakiem.

W 2013 r. największy deficyt handlu zagranicznego odnotowano w handlu makuchami, żywymi zwierzętami oraz kawą, herbatą i kakao. Ujemne pozostało saldo w handlu tłuszczami roślinnymi, mimo znacznej poprawy salda w obrotach olejem rzepakowym.

PATRONAT GF

Aktualne zmiany na rynku bancassurance a efektywna sprzedaż – podsumowanie VIII Forum Assistance

Europ Assistance Polska wraz ze Związkiem Banków Polskich zorganizowała ósme już Forum Assistance. W dniu 14 maja 2014 r. ponad stu ekspertów z branży ubezpieczeniowej, bankowej i leasingowej omawiało aktualne zmiany i wyzwania rynku bancassurance oraz ich wpływ na procesy sprzedaży i obsługę klienta.

W ostatnich miesiącach przedstawiciele branży bancassurance żyli przede wszystkim tematem rekomendacji U przygotowanej przez KNF. O zmianach, jakie niesie ze sobą wejście w życie rekomendacji, mówił podczas Forum Assistance Krzysztof Pietraszkiewicz, prezes Związku Banków Polskich. Podkreślił on również rosnącą rolę oferty ubezpieczeniowej dla banków, co stanowiło doskonały punkt wyjścia do kolejnej prezentacji przeprowadzonej przez Joannę Nadzikiewicz, dyrektora handlowego w Europ Assistance Polska oraz Krzysztofa Szczerbacza, senior project managera z ARC Rynek i Opinia. Zaprezentowali oni wyniki VI Ogólnopolskiego Badania Assistance, które jasno pokazały rosnącą świadomość ubezpieczeniową Polaków i ich skłonność do

poszukiwania rozwiązań assistance i ubezpieczeniowych również w ofercie bankowej. – VI Ogólnopolskie Badanie Assistance po raz kolejny potwierdziło, że klienci są coraz bardziej świadomi ofert na rynku ubezpieczeniowym i doceniają wartości dodane oferowane przez instytucje finansowe. Zdaniem 72 proc. badanych, ubezpieczenie assi-

stance dołączone do produktu bankowego uatrakcyjnił ten produkt, a niemal co drugi badany zadeklarował, że częściej korzystałby z usług banku, jeśli ten zaoferowałby mu bogaty pakiet assistance – powiedziała Joanna Nadzikiewicz.

VII Forum Assistance zaszczylił swoją obecnością prof. Janusz Czapiński.

W swoim popołudniowym wystąpieniu przedstawił wyniki Diagnozy Społecznej 2013, koncentrując się na reputacji banków i towarzystw ubezpieczeniowych oraz zmianach społecznych, które instytucje finansowe winny uwzględnić w konstrukcji ofert skierowanych do klientów indywidualnych. Zarówno informacje przedstawione przez prof. Czapińskiego, jak i wiedza wyniesiona z poprzednich wystąpień stanowiły podstawę do dyskusji na temat kierunku zmian w bancassurance oraz wpływu tych zmian na klientów bankowych. Moderatorem dyskusji był Maciej Samcik, dziennikarz „Gazety Wyborczej”, a w panelu zasiadli Krzysztof Charchuła, prezes zarządu BZ WBK-Aviva, Ryszard Grzelak, prezes zarządu Europ Assistance Polska, Norbert Jeziolowicz, dyrektor Związku Banków Polskich, Cezary Orłowski, główny specjalista w Wydziale Prawnym w Biurze Rzecznika Ubezpieczonych.

Forum Assistance organizowane jest od 2007 r. i każdego roku gromadzi ponad 100 ekspertów branży ubezpieczeniowej i bankowej. Corocznie konferencja koncentruje się wokół aktualnych trendów rynkowych z branży bancassurance.

